

MBN AU § 83 Information om rapporten Gotland i en digital tid – förutsättningar för digital inkludering

Ärendenummer: MBN 2025/1642

Arbetsutskottets förslag till miljö- och byggnämnden

Miljö- och byggnämnden tar emot informationen.

Sammanfattning

Digital exkludering påverkar människors självbestämmande, delaktighet, hälsa, utbildning, arbete, fritid, demokrati och frihet. Region Gotland har därför genomfört en omfattande kartläggning av digital inkludering på Gotland, med syfte att belysa samhällshinder i det digitala landskapet samt att identifiera relevanta aktörer och insatsområden.

Smart teknik har potential att underlätta vardagen, men dåligt utformade digitala system kan skapa stora hinder, exempelvis i relation till betalningar, vård eller samhällsinformation. Personer som är digitalt utestängda blir beroende av andra, vilket kan leda till otrygghet och försämrad livskvalitet.

Kartläggningen av digital inkludering på Gotland bygger på officiell statistik, intervjuer och workshops och visar att:

- Internet används i hög grad, men digitala klyftor kvarstår mellan åldersgrupper, utbildningsnivåer, inkomstnivåer och personer med funktionsnedsättning.
- Cirka 26,5 % av gotlänningar har någon form av funktionsnedsättning, vilket kan påverka möjligheten att använda digital teknik.
- Äldre åldersgrupper (>85 år) har markant lägre användning av digitala tjänster, särskilt e-hälsa och e-tjänster som kräver flera steg eller legitimering.
- Låg utbildning och låg inkomst är kopplat till lägre användning av samhällsviktiga digitala tjänster.

Kartläggningen pekar även på att digital teknik i sig inte har något egenvärde, utan det är vad som ska uppnås med digitaliseringen och hur den används som är avgörande. Utvecklingen bör därför utgå från mångfald och delaktighet för att bidra till ökad digital inkludering.

Digital inkludering är en demokratifråga och är nära kopplad till Region Gotlands arbete med social hållbarhet och strategin Vårt Gotland 2040.

I rapporten konstateras att många av förbättringsförslagen kräver regionövergripande styrning, där regionstyrelseförvaltningen har huvudansvar

för strategier, riktlinjer, stöd och utbildning i frågor som rör digitalisering, samt utveckling av kommunikation och kvalitet.

Bedömning

Rapporten erbjuder en bred och strategisk analys av Gotlands digitala mognad och förutsättningar för inkludering.

För förvaltningen fungerar den som ett kunskapsunderlag och bidrar till ökad förståelse för hur teknisk infrastruktur och tillgänglighet hänger samman med social hållbarhet. Rapporten ger även en god bild över potentiella aktörer för samverkan.

Förvaltningen delar rapportens slutsats att digital inkludering kräver koncernövergripande samverkan och gemensam styrning snarare än enskilda insatser inom varje förvaltning.

Ärendets behandling under mötet

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår miljö- och byggnämnden besluta att ta emot informationen.

Proposition

Ordföranden ställer proposition på förvaltningens förslag och finner att arbetsutskottet bifaller förslaget.

Beslutsunderlag

TSF Tjänsteskrivelse rapport Gotland i en digital tid daterad 2026-01-07
Rapport Gotland i en digital tid - förutsättningar för digital inkludering